

Lägesbild över tillsynsresurserna – personalsektionens sammanträde 25.1.2024

Valvonnan resurssien tilannekuva henkilöstöjaoston kokous 25.1.2024

Mari Plukka, kvalitetsdirektör / laatujohtaja

Österbottens välfärdssområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Anordnandeansvaret omfattar tillsynen av den egna och köpta tjänsteproduktionen

- Välfärdsområdena och de privata tjänsteproducenterna ska i verksamhet som avses i denna lag genom egenkontroll säkerställa att de sköter sina uppgifter i enlighet med lag och att de iakttar de avtal som de ingått. Vid egenkontrollen ska välfärdsområdena och de privata tjänsteproducenterna särskilt säkerställa tillgången till tjänster, tjänsternas kontinuitet, säkerhet och kvalitet samt kundernas jämlikhet. Den egenkontroll som gäller uppgifter och tjänster ska genomföras som en del av ordnandet och produktionen av dem. (Lag om ordnande av social- och hälsovård 612/2021). Den nya tillsynslagen (741/2023) som ska tillämpas fr.o.m. 1.1.24 för med sig nya tilläggsåligganden.

Järjestämismvastuulle kuuluu oman ja ostetun palvelutuotannon valvonta

- *Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. (Järjestämislaki 612/2021). Uusia lisävelvoitteita tuo mukanaan 1.1.24 voimaan astuva laki valvontalaki (741/2023).*

Tillsynsobjekten

- För närvarande omfattar Österbottens välfärdsområdes tillsynsansvar cirka 700–800 enheter inom social- och hälsovården. Det uppskattade antalet inrymmer både den egna tjänsteproduktionen och privata tjänsteproducenter. Det är svårt att ge en exakt uppskattning av antalet tillsynsobjekt eftersom antalet privata tjänsteproducenter som ska tillses varierar, exempelvis på grund av längden på köptjänstavtalen. En del tjänsteproducenter kan tillhandahålla tjänster med stöd av både köptjänstavtal och servicesedlar.
- För närvarande omfattar välfärdsområdets tillsyn cirka 320 egna social- och hälsovårdsenheter. I välfärdsområdet finns det cirka 154 godkända servicesedelproducenter (läget per 1.6.23), cirka 200 tjänsteproducenter som tillhandahåller social- och hälsovård med stöd av köptjänstavtal (läget per 18.11.22).
- Tillsynen omfattar även begränsade läkemedelsförråd vid enheter för serviceboende inom socialvården, vilka enligt lag ska tillses en gång om året (Statsrådets förordning om ändring av läkemedelsförordningen 192/2022). I välfärdsområdet finns det för närvarande cirka 33 enheter som anhallit om tillstånd för eller anmält att de har begränsade läkemedelsförråd.

Valvottavat kohteet

- Pohjanmaan hyvinvointialueen valvontavastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalvueluita tuottavia yksikköjä on tällä hetkellä noin 700-800. Arvio sisältää sekä oman palvelutuotannon että yksityisten palveluntuottajien yksiköt. Tarkkaa arviota valvontakohteiden lukumäärästä on vaikea määritellä, koska valvottavien yksityisten palveluntuottajien lukumäärä vaihtelee, esimerkiksi ostopalvelusopimusten toiminta-ajan pituuden mukaan. Osa palveluntuottajista saattaa toimia myös sekä osto- että palvelusetelituottajina.
- Hyvinvointialueen valvonnan piiriin kuuluvia omia sote-palveluyksikköjä on tällä hetkellä noin 320. Hyvinvointialueelle hyväksytyjä palvelusetelituottajia on noin 154 (tilanne 1.6.23), sote-ostopalvelusopimuksellisia palveluntuottajia on noin 200 (tilanne 18.11.22).
- Valvonnan piiriin kuuluu myös sosiaalihuollon palveluasumisyksiköissä olevat rajatut lääkevarastot, jotka on lain mukaan tarkastettava kerran vuodessa ([Valtioneuvoston asetus lääkeasetuksen muutoksesta 192/2022](#)). Rajatun lääkevaraston luvan hakeneita tai ilmoituksen tehneitä yksikköjä hyvinvointialueella on tällä hetkellä noin 33.

Den rekommenderande arbetsmängden inom tillsynen

- I det projekt som berör den interkommunala tillsynscentralen har man rekommenderat att det lämpliga antalet tillsynsobjekt per inspektör är cirka 40 enheter/inspektör/år, för att tillsynsbesöken ska kunna genomföras högklassigt.
- I årsplaneringen av tillsynsresurserna bör man därför också ta i beaktande att tillsynsuppgifterna omfattar utöver planmässig tillsyn även föregripande och reaktiv tillsyn, vars omfattning inte kan fastställas på förhand.

Suositus valvonnan työmäärästä

- Ylikunnallinen Valvontakeskus on esittänyt suosituksena sopivaksi valvontakohteiden lukumääräksi noin 40 yksikköä/tarkastaja/vuosi, jotta valvontakäynti voidaan toteuttaa laadukkaasti.
- Valvontaresurssien vuosisuunnittelussa onkin otettava huomioon myös se, että suunnitelmallisen valvonnan lisäksi valvonnan tehtäviin kuuluu myös ennakkollista ja reaktiivista valvontaa, joiden määrää ei voida ennalta määritellä.

- För att säkerställa en högklassig egenkontroll och tillsyn bör socialvården ha en egen inspektör som är specialiserad på ifrågavarande service (erfaren yrkesutbildad person inom socialvården): äldre personer, barnskydd, mental- och missbrukarvård, funktionshinderservice. I synnerhet i tillsynen av barnskyddet bör man ha en egen inspektör som är specialiserad på ifrågavarande service, för att tillsynen av vården utom hemmet inom socialvården ska kunna omsättas i praktiken i enlighet med THL:s rekommendationer.
- Under år 2023 har tillsynen av hälso- och sjukvården påbörjats i litet format. Tillsynen av hälso- och sjukvården borde tilldelas egna tillsynsresurser (erfaren yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården). Tillsynen omfattar såväl den specialiserade sjukvården som primärvården.
- Laadukkaan omavalvonnan ja valvontatoiminnan varmistamiseksi sosiaalipalvelulla tulisi olla oma kyseiseen palveluun erikoistunut tarkastaja (kokenut sosiaalihuollon ammattihenkilö): ikääntyneet, lastensuojelu, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut. Erityisesti lastensuojelun valvonnassa tulee olla oma kyseiseen palveluun erikoistunut tarkastaja, jotta voimme toteuttaa lastensuojelun sijaishuollon valvontaa THL:n suositusten mukaisesti.
- Terveysthuollon valvontatyö on alkanut pienimuotoisesti vuoden 2023 aikana. Terveysthuollon valvontaan tulisi olla omat valvontaresurssit (kokenut terveysthuollon ammattihenkilö). Valvonnan piiriin kuuluvat erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palvelut.

Lägesbild

- Tillsynsresurserna är mycket strama och arbetsmängden har varit omfattande
- Inspektörsvakanser: 5
 - Resurserna på hösten 2023
 - 3 inspektörer (100 %)
 - 1 inspektör arbetar 50 %
 - 0,5 inspektörer överfördes från enheten för kvalitet och tillsyn (socialombudsresurs, 50 %)
 - 0,5 inspektörer som tilläggsresurs för handläggning av anmälningar för hanteringen av den anhopning som beror på Soter (50 %, vov)
 - Resurserna på våren 2024
 - 5 inspektörer (100 %)
 - 0,5 inspektörer överförs från enheten för kvalitet och tillsyn (socialombudsresurs, 50 % ad. 31.5.2023)
 - Tillsynsuppgifterna kommer att öka inom den närmaste framtiden
 - År 2024 tillkommer en ny uppgift (tillsynen av valet av hyresgäster till ARA-bostäder, nu har en resurs på 20 % erhållits för detta)
 - År 2025 tillsynen av familjegrupphem
 - Från och med 1.1.2025 tillhandahålls familjegrupphemsverksamhet som socialservice med stöd av socialvårdslagen.
 - Planmässig tillsyn
 - Inspektörerna har cirka 1-2 inspektioner per vecka, beroende på hur krävande inspektionsobjektet är
 - Ett planerat tillsynsbesök (förberedelser, tillsynsbesöket, utarbetandet av rapporten, efterkontrollen) tar cirka 3–4 arbetsdagar i anspråk (ca 24–28h + eventuell efterkontroll)
 - Antalet reaktiva tillsynshändelser har fördubblats i jämförelse med år 2022
 - År 2023 = 41 (läger per 14.12.23), år 2022 = 22
 - Man har blivit tvungen att begränsa den planmässiga tillsynen och efter behov flytta redan överenskomna och planerade tillsynsbesök
 - Antalet reaktiva tillsynsbesök kommer att öka allt mer, RFV för över tillsynsärenden och de ska skötas inom ramen för egenkontrollen

Tilannekuva

- Valvonnans resurssit ovat hyvin tiukat ja työmäärä on ollut iso
- Tarkastajavakanssit: 5
 - Resurssit syksy 2023
 - 3 tarkastajaa (100%)
 - 1 tarkastaja tekee 50%
 - 0,5 tarkastaja siirtona laadun ja valvonnin yksiköstä (sosiaaliamies resurssi, 50%)
 - 0,5 tarkastaja lisäresurssina ilmoituskäsittelyyn Soterista johtuvan ruuhkan purkuun (50%, vov)
 - Resurssit kevät 2024
 - 5 tarkastajaa (100%)
 - 0,5 tarkastaja siirtona laadun ja valvonnin yksiköstä (sosiaaliamies resurssi, 50% ad. 31.5.23)
 - Valvonnin tehtävät lisääntyvät lähitulevaisuudessa
 - v. 2024 tulossa uusi tehtävä (ARA-asukasvalinnan valvonta), tähän on nyt saatu 20% resurssi
 - V. 2025 perheryhmäkotien valvonta
 - Perheryhmäkotitoiminnasta tulee sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalipalvelua 1.1.2025 alkaen.
 - Suunnitelmallinen valvonta
 - Tarkastajilla noin 1-2 tarkastusta/viikko, riippuen tarkastuskohteen vaativuudesta
 - Yksi suunniteltu valvontakäynti (esivalmistelut, valvontakäynti, raportin laadinta, jälkivalvontatyö) vie tarkastajalta aikaa noin 3-4 työpäivää (n.24-28h+ mahdollinen jälkivalvonta)
 - Reaktiivisten valvontatapahtumien määrä kaksinkertaistunut v. 2023 verraten
 - V. 2023 = 41 (tilanne 14.12.23), vuonna 2022 = 22
 - Suunnitelmallista valvontaa jouduttu supistamaan ja tarv. siirtämään jo sovittuja suunniteltuja valvontakäyntejä
 - Reaktiivisten valvontojen määrä tulee yhä lisääntymään, avi siirtää valvonta-asioita omavalvonnallisesti hoidettavaksi

Strama krav på tillsynen

- Tillsynsarbetet är ett krävande, kvalificerat arbete
 - RFV ställer strama krav på tillsynsarbetet, exempelvis på den sektorspecifika expertisen, innehållet i tillsynsberättelserna och på att rapporteringen sker utan dröjsmål
 - Det kräver tid att ingripa i avvikelser/följa upp korrigerande åtgärder och kräver även att man gör sig förtrogen med ärendet och att olika aktörer samarbetar
 - Det råder fortfarande en ovisshet om det ansvar, den roll och de uppgifter som respektive aktör har i fråga om egenkontrollen, var och en spelar en viktig roll i egenkontrollen
 - Man borde kunna satsa mer än nu på den handledning, rådgivning, utbildning och utveckling som hänför sig till egenkontrollen
- Avtalstillsynen har inte kunnat påbörjas i någon större utsträckning på grund av resursbristen
- Tillsynen av räddningsväsendet har ännu inte startat, det är ännu också öppet hur tillsynen av räddningsväsendet ska organiseras.

Valvontatyölle on asetettu tiukat vaatimukset

- Valvontatyö on vaativaa asiantuntijatyötä
 - AVI asettaa valvontatyölle tiukat vaatimukset: esim. palvelualakohtainen asiantuntijuus, tarkastuskertomusten sisältö ja raportoinnin viiveettömyys
 - Valvontakäyntien poikkeamiin puuttuminen/korjaavien toimenpiteiden seuranta vie aikaa ja vaatii asiaan perehtymistä sekä yhteistyötä eri toimijoiden välillä
 - Organisaatiossa yhä epätietoisuutta kunkin toimijan omavalvonnan vastuista, rooleista ja tehtävistä, jokaisella tärkeä rooli omavalvonnassa
 - Omavalvonnan ohjaukseen, neuvontaan, koulutukseen ja kehittämiseen tulisi voida panostaa nykyistä enemmän
- Sopimusvalvontaa ei ole kyetty juurikaan aloittamaan resurssien puutteen vuoksi
- Pelan valvontatoiminta on vielä käynnistämättä, se miten valvonta tullaan pelan osalta organisoimaan, on vielä avoin.

Resursutmaningar

- Tillsynsarbetet har visat sig vara ett avsevärt mera krävande myndighetsarbete än vad man ursprungligen förstod.
- Regionförvaltningsverket kräver att tillsynen av välfärdsområdets egenkontroll och tillsynsverksamhet är omfattande och högklassig.
- Den rapportering som hänför sig till inspektionsberättelser bör ske utan dröjsmål.
- Med stöd av den nuvarande lagen har Regionförvaltningsverket överfört tillsynsuppgifter som det tidigare skött över på välfärdsområdets ansvar. Dessa ska dessutom utredas inom ramen för egenkontrollen.
- Med de nuvarande resurserna ska respektive inspektör tillse cirka 60-75 tillsynsobjekt, överbelastning har förekommit (rekommendationen är cirka 40 objekt per inspektör per år)

Resurssihaasteet

- Valvontatyö on osoittautunut merkittävästi vaativammaksi viranomaistyöksi kuin alkuperäinen ymmärrys on ollut.
- Aluehallintovirasto vaatii hyvinvointialueen omavalvonnalta ja valvonnalta kattavasti ja laadukkaasti toteutettua valvontaa.
- Tarkastuskertomusten raportoinnin tulee sujua viivytyksettä.
- Aluehallintovirasto on siirtänyt nykylain lain myötä aikaisemmin heille kuuluneita valvontatehtäviä hyvinvointialueen hoidettavaksi ja omavalvonnallisesti selvitettäväksi.
- Nykyisillä resursseilla valvottavia kohteita per tarkastaja resurssi on n. 60-75 kohdetta, ylikuormitusta on ollut (suositus olisi noin 40 kohdetta per tarkastaja/ vuosi)

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue